

INHOUD

INLEIDING 9

I. OP ZOEK NAAR DE DUITSE WEG 13

Nationale varianten 17

Duits nationalisme 22

Duits socialisme 27

Drie collectivismen 30

Liberaal achterhoedegevecht 34

EERSTE DEEL: SOCIAAL-DEMOCRATIE

II. IN DE SCHADUW VAN LASSALLE 45

De eerste nationaal-socialist 46

Afscheid van Marx 49

Tijd van tweespalt 52

Staat tegenover klasse 56

Defensief marxisme 60

III. HET MARXISME ALS FATUM 67

'Bereit sein ist alles' 69

In de parlementaire wachtkamer 71

Partijpatriottisme 74

Machteloos voluntarisme 76

Theorie en praktijk 80

IV. PARTIJ IN DE VERDEDIGING 83

De clerus van het proletariaat 85

Intellectuelen en socialisme 90

Partij versus vakbeweging 93

De nationalistische verleiding 99

V. TRAGISCHE ONDERGANG 105

De prijs van participatie 107

Tandeloos parlementarisme 114

Het stempel van de tijd 119

Niet west of oost maar Duits 124

Onbegrip en zelfbedrog 127

TWEEDE DEEL: TUSSEN SOCIALISME EN NATIONALISME

VI. DE ONTDEKKING VAN HET VADERLAND 135

Een program voor Duitsland 136

De oorlog als katalysator 140

Terug naar Lassalle 148

VII. DE AANVAL OP HET SYSTEEM 153

'The ruthless centrifuge of change' 154

Elitair socialisme van rechts 159

De Duits-socialistische zending 167

Doodlopende initiatieven 171

VIII. AMBIVALENT NATIONAAL-SOCIALISME 174

Partij versus militie 175

Naar een arbeiderspartij 179

Een nationale, geen sociale revolutie 183

DERDE DEEL: NATIONAAL-SOCIALISME

IX. DE DUITSE REVOLUTIE 193

Het Pruisische dwaalspoor 195

Charismatisch leiderschap 200

Expansieve polycratie 204

Beweging in permanentie 207

'De Führer tegemoet werken' 212

Een geslaagde revolutie 217

X. EEN SOCIALISTISCH DUITSLAND 226

'Ehret die Arbeit und achtet den Arbeiter' 227

De arbeidersklasse opgeheven 232

Gelijkschakeling en volksgemeenschap 236

Volksgemeenschap en socialisme 241

Mobiliteit en prestatie maatschappij 252

De nationaal-socialistische voorsprong 257

Het sociaal-democratisch moment 261

BIJ WIJZE VAN CONCLUSIE 265

NOTEN 273

AANGEHAALDE LITERATUUR 296

PERSONENREGISTER 311

ZAKENREGISTER 315